

1. Ainevaldkond eesti keel

1.1. Keele- ja kirjanduspädevus

Põhikooli lõpetaja:

- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi olulise osana;
- on omandanud põhiteadmised keelest ning õigekirjaoskuse;
- on keeleteadlik, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet eri viisidel;
- kasutab asjakohaselt eri suhtluskanaleid; suudab leida, kriitiliselt hinnata ning kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- tunneb ja väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahvuslikku pärimuskultuuri kui ka kodumaa kultuuritraditsioone ning kultuurilist mitmekesisust;
- on lugenud eakohast väärtkirjandust, kujundanud kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastanud mõtte- ja tundemaailma, arenenud isiksusena;
- tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisi väärtusi;
- suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
- väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist;
- oskab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid.

1.2. Ainevaldkonna ja õppeaine kirjeldus

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja. Eesti keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt õpilase emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Ainevaldkonna õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Teadmiste ning kogemuste alusel kujuneb õpilasest teadlik, aktiivne ja vastutustundlik lugeja, kirjutaja ning suhtleja.

1.–3. klassini on eesti keel õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi osaoskusi nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel. I kooliastmes on kolm õppevaldkonda: suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine), lugemine ja kirjutamine. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust argiolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edasiandmist. Lugemise õpetamisel kujundatakse oskust töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel. Kirjutamise õpetusega kujundatakse õigekirjaoskus õpitud keelendite piires ja suutlikkus end eesmärgipäraselt kirjalikult väljendada.

II kooliastmes on neli õppevaldkonda: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloome ning õigekeelsus ja keelehoole.

Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust silmast silma, telefoni, kirja ja meili teel ning interneti keskkonnas kahe- või mitmepoolselt toimida, tekste kokku võtta ja vahendada ning saavutada häid tulemusi rühma- ja paaristöös.

Teksti vastuvõtu õpetuse kaudu kujuneb teadlik suhe pikemate suuliste ja kirjalike tekstidega: kujundatakse oskust tekste valida ning leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustades kuulamise ja lugemise strateegiaid, võimet teksti järjest sügavamini mõista ning tekstile reageerida.

Tekstiloome õpetusega kujundatakse mitmekülgselt ja eesmärgistatud eneseväljenduse oskust, mille puhul inimene tajub olukorda ja adressaati ning suudab oma mõtteid vajaliku täpsusega ja tekstiliigile omases vormis väljendada ning edastada.

Õigekeelsuse ja keelehoole õpetusega kujundatakse keeleteadlikkust ning teadmisi keelest; eesti nüüdiskirjakeele teadlikku kasutamist, aga ka arusaamist keele arengust ja muutumisest.

Ainevaldkonna õppeainete lõimimise põhialus on avar käsitlus tekstidest, hõlmates nii suulisi kui ka kirjalikke, tarbe- ja ilukirjandustekste, samuti pildilise, graafilise ning teiste tekstiliikide kombinatsioone. Eri liiki tekstide kaudu arendatakse üht- ja sedasama –sihipärase lugemise ja kirjutamise oskust.

Õppeaine avar eesmärgiseade tingib õppe-eesmärkide taotlemise mitme õppevaldkonna kaudu: oluline on nii oskus üha moderniseeruvate kanalite kaudu suuliselt ja kirjalikult suhelda kui ka vahetu individuaalne tekstitöö, mis avaldub tekstide vastuvõtu ja loomisena. Eri valdkondi seob keel, mille korrektseks ja eesmärgipäraseks kasutuseks on nendega lõimitud õigekeelsuse ja keelehoole valdkond. Kirjalik keel ja tänapäeva eesti kirjakeel tema peamiste tekstiliikidega tuleb põhikoolis teadlikult omandada.

Eesti keelel kui emakeelel ja hariduskeelel on õppekavas eriline koht: eesti keele oskus on nii õppekava omandamise alus kui ka eesmärk. Korrektset keelekasutust jälgitakse kõikides ainevaldkondades.

1.3. Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

- Õpilaste väärtuspädevuse kujundamisel on ainevaldkonnal väga oluline koht. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keelt kui rahvuskultuuri kandjat, keeleoskust kui inimese identiteedi tähtsat osa. Keeleõpetus väärtustab funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.
- Keeleõpetus arendab olulisi õpipädevusi: kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, eri allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.
- Ainevaldkond toetab sotsiaalse pädevuse kujunemist, avardades õpilase maailmapilti ja ettekujutust inimsuhetest ning kujundades suhtluspädevust: suulise ja kirjaliku suhtluse oskusi, suhtluspartneri arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust.
- Enesemääratluspädevuse ja ettevõtlikkuspädevuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka õpilaste igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise, seisukohavõtu ja lahenduste otsimisega nii keeletundides kui ka loovtöodes.
- Enesekohase ja ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

1.4. Hindamine

1.4.1. Eesti keel

Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute või numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid. I kooliastmes hinnatakse õpilase: 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist; 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist; 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

II kooliastmes hinnatakse õpilase: 1) suulist ja kirjalikku suhtlust; 2) tekstide vastuvõttu; 3) tekstiloomet; 4) tekstide õigekeelsust.

1.5. Lõiming

1.5.1. Läbivad teemad

➤ Keskkond ja jätkusuutlik areng

Väärtushinnangute ja käitumismallide kujundamine eesti keele tekstide vahendusel. Õpilane tunneb huvi looduse vastu; suhtub loodusesse ja kaasinimestesse austusega; oskab näha inimtegevuse mõju loodusele, teadvustab end tarbijana; hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi; tunneb oma koduümbruse keskkonnaprobleeme, püüab toimida keskkonda hoidvalt ning vältida enda ja teiste tervise kahjustamist.

➤ Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Eesti keele tekstide, arutelude vahendusel taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas, tutvustatakse lähiümbruse ettevõtteid ja ameteid. Õpilane mõistab töö tähtsust; mõistab töö ja elukutse seoseid; teab isa ja ema (hooldajate, pereliikmete) ameteid; teab kodukohas esinevaid ameteid ning mõistab nende tähtsust; oskab kasutada raha lihtsamates tehingutes ning teab raha ja töötasu seoseid; suudab järgida koostegutsemise reegleid.

➤ Tehnoloogia ja innovatsioon

Õpilane omandab nüüdisaegsete tehnoloogiavahendite iseseisva kasutamise oskusi, mõistab tehnoloogia kasutamise seostuvaid sotsiaalseid ja eetilisi aspekte. Tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas. Oma tööde (lühiuurimused, omalooming) vormistamine ja esitamine.

➤ Tervis ja ohutus

Ohuõpetus lugemistekstide vahendusel ja vestluste kaudu. Suhtlemissituatsioonides õpitakse kaalutletud otsuste tegemist. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa

aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Õpilane teab hädaabi numbrit, oskab ohust teatada; teab, kuidas koolis teavitatakse ohust, kooli väljapääsude asukohti, oskab hoonest evakueeruda; teab tuleohutusmärkide tähendust ja tuletõrje päästevahendite asukohti; mõistab, et igauks vastutab ise oma käitumise eest; tunneb käitumisreegleid tänaval, saab aru liiklusreeglite vajalikkusest; oskab valida tee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada; teab ohtusid oma kooliteel, oskab neid kirjeldada, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel; oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada.

➤ **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**

Eesti keele tekstide, vestluste, omaloominguliste tööde vahendusel taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonna liikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevustes riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

➤ **Kultuuriline identiteet**

Eesti keele tekstide, vestluste, omaloominguliste tööde, teatrikülastuste, filmide vaatamise kaudu taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimese mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajalooväljel. Õpilasel tekib ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning õpilane väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on ise kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

➤ **Väärtused ja kõlblus**

Eesti keele tekstide, vestluste, omaloominguliste tööde, teatrikülastuste, filmide vaatamise kaudu taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

1.5.2. Füüsiline õpikeskkond

- Valdav osa õppetööst toimub klassis, kus on võimalik laudu ümber paigutada erinevateks liikumistegevusteks (dramatiseeringud, rollimängud jne) ning rühmatöödeks.
- Klassiruumis kasutatakse vajadusel õigekeelsussõnaraamatuid.
- Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja –vahendeid, s.h netisõnaraamatuid.
- Tunde viiakse vajaduse korral läbi õuesõppeklassis, raamatukogus või väljaspool kooli (muuseumides jm).

2. Eesti keel ja kirjandus

2.1. Õppe ja kasvatusesmärgid

2.1.1 Põhikooli eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit, suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana, kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- omandab põhiteadmised keelest ja õigekirjaoskuse, tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasiõppimisel;
- arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- õpib asjakohaselt kasutama eri suhtluskanaleid;
- arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamismõimalusi, arendab oma tekstitööoskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana;
- arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järeldus- ja põhjendusoskust;
- harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid;
- suhtub tolerantselt eesti keele kui võõrkeele kasutamisse ja toetab muu emakeelega kaaslaste eesti keele omandamist.

2.1.2. Põhikooli kirjandusõpetusega taotletakse, et õpilane:

- loeb eakohast ilukirjandust, arendab oma lugemisoskust ning omandab püsiva lugemisharjumuse kui maailma ja enda mõistmise vahendi;
- väärtustab kirjandust oma rahvuskultuuri olulise osana ning tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
- mõistab ilukirjanduse kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara ning arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;
- arendab oma loomevõimeid ja suhtub lugupidamisega loometöösse;
- kujundab kirjanduse abil oma esteetilisi ja eetilisi väärtushoiakuid;
- laiendab oma silmaringi ning rikastab mõtte- ja tundemaailma;
- annab iseseisvaid hinnanguid ning sõnastab ja esitab oma mõtteid;
- hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid.

2.2. I kooliaste

2.2.1. Taotletavad pädevused I kooliastmes

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;

- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest ja tegevusest.

2.2.2. I kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- kuulab mõtestatult eakohast teksti; töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel;
- mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele; kasutab kõnes ja kirjas sobivalt lühivastuseid ning terviklauseid;
- kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda; jutustab endast ning oma lähiümbruses toimunust;
- loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ning mõistmisega; mõistab muu hulgas lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust;
- jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava toel;
- kirjutab õpitud keelendite piires õigesti; kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- hangib otstarbekohast teavet eri allikatest; kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.

Suuline keelekasutus

3. klassi lõpetaja:

- kuulab mõtestatult eakohast teksti; toimib sõnumi või juhendi järgi;
- väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid;
- vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi;
- avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;
- annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi;
- jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ning küsimuste toel; mõtleb loole alguse ja lõpu;
- leiab väljendumiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu;
- esitab luuletust peast.

Lugemine

3. klassi lõpetaja:

- loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ning kaarti;
- loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;
- töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;
- eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku ning keeldu;
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna ja kirja;
- on lugenud läbi vähemalt 12 eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;
- teab nimetada mõnd lastekirjanikku.

Kirjutamine

3. klassi lõpetaja:

- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga;
- kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrekselt paberile ning vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt;
- valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;
- märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ning tunnuseid;
- teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestikjärjestuses;
- kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
- piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ning kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);
- koostab kutse, õnnitluse, teate ja e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega ümberjutustusi ning teisi loovtöid küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.

2.2.3.Terviklikult käsitletavat teosed I kooliastmes

I kooliastme lõpuks on õpilane lugenud läbi vähemalt 12 eesti ja väliskirjaniku teost. Valikraamatute nimekirjad on olemas vastava klassi ainekava lõpus.

Hindamine 1. klassis

1.klassi õpilase tööle antakse sõnaline hinnang lähtudes lapse arengust ja individuaalsetest iseärasustest. Hinnang antakse praktilisele tegevusele, analüüsiioskusele, võrdlemisele, kirjeldustele.

„Väga hea”

Mõistab tekstis sisalduvat infot.

Avaldab oma arvamust, nõustumist/mittenõustumist, põhjendades seda selgelt ja arusaadavalt.

Vaatleb, võrdleb, kirjeldab, leiab seoseid veatult; kasutab ja rakendab iseseisvalt õpitud reegleid.

Oskab esitada antud teema kohta küsimusi.

Loeb ja saab iseseisvalt ülesannete juhistest aru ning toimib neid järgides.

Tunneb ja oskab selgitada õpitud põhimõisteid.

„Hea”

Mõistab tekstis sisalduvat infot, kuid küsimustele vastamisel on üksikuid ebatäpsusi.

Avaldab oma arvamust, nõustumist/mittenõustumist, kuid vahel ei suuda seda selgelt ja arusaadavalt põhjendada.

Vaatleb, võrdleb, kirjeldab, leiab seoseid veatult; õpitud reeglite kasutamisel esineb ebatäpsusi.

Oskab esitada antud teema kohta lihtsamaid küsimusi.

Loeb ja saab aru iseseisvalt ülesannete juhistest, kuid nende täitmisel esineb vigu.

Tunneb õpitud põhimõisteid, kuid selgitamisel esineb ebatäpsusi.

„Harjuta veel”

Vahel eksib tekstis sisalduva info mõistmisega.

Avaldab oma arvamust, nõustumist/mittenõustumist, kuid eksib põhjendades.

Vaatleb, võrdleb, kirjeldab, kuid vahel ei oska leida seoseid.

Loeb ja saab ülesannete juhistest aru, kuid mõnikord eksib neid järgides.

Oskab esitada küsimusi, kuid need ei vasta alati teemale.

Vahel eksib õpitud põhimõistete selgitamisel.

„Vajad abi”

Ei mõista tekstis sisalduvat infot.

Ei avalda oma arvamust, nõustumist/mittenõustumist või kahtleb tihti nendes.

Võrdleb ja kirjeldab üldiselt, ei leia seoseid.

Lugemisega ja ülesannetest arusaamisega on raskusi.

Ei oska küsimusi esitada.

Ei tunne õpitud põhimõisteid.

2.2.4. Eesti keele ainekava I klassile

Teema EESTI KEEL 1. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 1. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest tööst/ IKT rakendamistest ja ülekoolilistest projektidest
Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine)	<p>Kuulamine Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine.</p> <p>Kõnelemine Häädus- ja intonatsiooniharjutused. Hääduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu; teab, et sõnadel on lähedase või vastandtähdendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; jutustab suunavate küsimuste toel kuuldu, nähtust, loetust; koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu, esitab luuletust peast; 	<p>Loodusõpetuse tundides õpitu jutustamine, mõistete selgitamine.</p> <p>Matemaatikas ülesannete vastuste sõnastamine, uute mõistete selgitamine, suuline võrdlemine.</p>	<p>Lindi Lasteaed-Algkoolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides.</p> <p>Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmentamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks.</p> <p>Kooliüritustel esinemine.</p> <p>Jutustamis- ja kõnevõistlus (Kuldsuu).</p>
Lugemine	Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord,	<ul style="list-style-type: none"> tunneb häälik-tähelist 	Tööjuhendite	Soovitusliku

	<p>õppeülesannete esitus. Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine. Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eritamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus. Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend. Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine. Huvipakkuva raamatu täiskasvanu abiga raamatukogust leidmine.</p>	<p>vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; • vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud; • mõtleb jutule alguse või lõpu; • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...); 	<p>lugemine kõikides õppeainetes. Matemaatika tekstülesannete mõistmine ja lahendamine. Loodusõpetuse tekstide lugemine.</p>	<p>kirjanduse lugemine. Teatriskäik- süžee jälgimine ja kavalehe lugemine. Kooli üritustel - luuletuste ja laulude peast esitamine.</p>
Kirjutamine	<p>Kirjatehnika Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab õigeid kirjutamis-võtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti 	<p>Vihikute vormistamine kõigis õppeainetes.</p>	<p>Kirjalikes töödes parandatakse alati ära ka keelevead. Tehakse pidevat</p>

	<p>(vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>Kirjalik tekstiloome</p> <p>Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi). Jutu kirjutamine pilditaiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkumberjutustuse kirjutamine.</p> <p>Õigekeelsus</p> <p>Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võortähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.</p> <p>Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus.</p> <p>Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. <i>i</i> ja <i>j</i> ning <i>h</i> sõna alguses seoses tähtede õppimisega. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimesedes. Liitsõna vaatlus (moodustamine). Sõnade lõpu õigekiri – <i>d</i> ja <i>-vad</i> (mitmus) ning <i>-b</i> (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.</p> <p>Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).</p> <p>Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).</p>	<p>seostatakse;</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjutab tahvlilt ära; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab näidise järgi kutse; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; • kirjutab omasõnade algusesse <i>k</i>, <i>p</i>, <i>t</i>; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid; • teab, et lause lõpeb punktiga; • teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; • kirjutab õigesti oma nime 	<p>Matemaatikas numbrite kirjutamine, õigekiri ja kirjatehnika ülesannete vormistamisel.</p> <p>Oma nime töödele kirjutamine.</p> <p>Õpilaspäeviku täimine.</p> <p>Loodusõpetuses töövihiku täitmine.</p>	<p>õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt.</p>
--	---	---	---	---

1. klassis terviklikult käsitletavat teosed

Aabitsas käsitletavat raamatud: Silvi Väljal, „Jussikese seitse sõpra“; Vladislav Korzets, „Kolli Kalli“; Heljo Mänd, „Nimi nii, nimi naa“; Jaan Rannap, „Klaabu“; Eno Raud, „Sipsik“; Ellen Niit, „Triinu ja Taavi jutud“; Thorbjorn Egner, „Sööbik ja Pisik“; Sass Henno, „Mereröövli mäng“; Astrid Lindgren, „Bullerby lapsed“; Astrid Lindgren, „Väikevend ja Karlsson katuselt“; Timo Parvela, „Ella teatris“; Kalju Kangur, „Kuningalossi kummitus“; Henno Käo, „Jõulujänes“; Muinasjutud „Kuldvõtmeke“, „Kolm pörsakest“

Lugemikus käsitletavat raamatud: Juhan Jaik, „Nõiutud Tuks“, „Uhu jutustused“; Piret Raud, „Härra Linnu lugu“; Ellen Niit, „Suur maalritöö“; Aino Pervik, „Paula raamatukogus“; Oskar Luts, „Nukitsamees“; Kristiina Kass, „Petra lood“; Andrus Kivirähk, „Kaka ja kevad“; Agnès de Lestrade „Suur sõnavabrik“; Aino Pervik, „Presidendi lood“, „Sookoll ja sisalik“; Marju Õunpuu, „Kuninganna Anni lood“; Tiia Toomet, „Vana aja koolilood“, „Karu Lillekäpa töö-ööd“, „Suur karuraamat“; Ellen Niit, „Kuidas onu Ööbik kõike kogub“; Dagmar Normet, „Une-Mati, Päril-Mati ja Tups“; P. Lapeyre, „Detektiiv Nuhvik“; Margus Saksatamm, „Külaline Okidoki planeedilt“; Eduard Uspenski, „Krokodill Gena ja teised muinasjutud“; Heljo Mänd, „Roosa muinasjutt“, „Koer taskus“; Alan Alexander Milne, „Karupoeg Puhh“; Annie M. G., „Jip ja Janneke“; Tove Jansson, „Sabatäht“; Eno Raud, „Peep ja sõnad“; Michael Bond, „Karupoeg Pädington“

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal õpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitluseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

Õppekirjandus:

Vahur Keller, Airi Kuusk, Sirje Rattus, Catherine Zarip, Regina Lukk-Toompere, AABITS. Kirjastus: AVITA 2012

Ly Kriiska, Airi Kuusk, Sirje Rattus, AABITSA TÖÖVIHIK 1. osa 2.osa. Kirjastus: AVITA 2012

Airi Kuusk, EESTI KEELE ÕPIK 1. KLASSILE. Kirjastus: AVITA 2012

Airi Kuusk, Ly Kriiska, EESTI KEELE TÖÖVIHIK 1.KLASSILE 1.osa 2.osa

2.2.5. Eesti keele ainekava II klassile

Teema EESTI KEEL 2. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 2. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest tööst/ IKT rakendamistest ja ülekoollistest projektidest
Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine)	<p>Kuulamine Hääliku pikkuste eristamine, pöhirõhk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kohta (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).</p> <p>Kõnelemine Sõnatähenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule.</p> <p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile</p>	<ul style="list-style-type: none"> eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; kasutab kõnes terviklauseid; teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb 	<p>Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes.</p> <p>Matemaatika tekstülesannete mõistmine ja lahendamine.</p> <p>Loodusõpetuse tekstide lugemine, mõistmine, olulisema edasi andmine suuliselt kõnes. Küsimuste esitamine ja nende vastamine.</p> <p>Kunst – pildi joonistamine kuulatud teksti järgi.</p>	<p>Lindi Lasteaed-Algkoolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides.</p> <p>Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmastamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks.</p> <p>Kooliüritustel esinemine.</p> <p>Jutustamis- ja kõnevõistlus (Kuldsuu).</p>

	<p>vastamine. Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.</p>	<p>jutule alguse või lõpu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • esitab luuletust peast; 		
Lugemine	<p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades. Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes.</p> <p>Teksti sisu aimamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.</p> <p>Tekstist õpitavate keelendite, samuti sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliiikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna. Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna,</p>	<p>• loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem), parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu;</p> <p>• mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu;</p> <p>• vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese infoga seotud) küsimustele;</p> <p>• leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel;</p> <p>• tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna;</p> <p>• kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi;</p>	<p>Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes. Matemaatika tekstülesannete mõistmine ja lahendamine. Loodusõpetuse tekstide lugemine, sisu edasi andmine.</p>	<p>Soovitusliku kirjanduse lugemine.</p> <p>Teatriskäik- süžee jälgimine ja kavalehe lugemine.</p> <p>Kooli üritustel - luuletuste ja laulude peast esitamine.</p>

	<p>jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi; 		
Kirjutamine	<p>Kirjatehnika Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine.</p> <p>Kirjalik tekstiloome Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel. <i>Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine.</i></p> <p>Õigekeelsus Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; <i>k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses.</i> Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted. Lauseliik ja lõpumärk (jutustav e väit- ja küsilause). Koma kasutamine liitlause kirjutamisel <i>et, sest, aga, kuid</i> puhul. Suur algustäht oma kooli ja tuttavates kohanimedes. Sõnade lõpu õigekiri <i>-d</i> (mida teed?), <i>-te</i> (mida teete?), <i>-sse</i> (kellesse? millesse?), <i>-ga</i> (kellega? millega?), <i>-ta</i> (kellela? milleta?). <i>ma, sa, ta, me, te, nad</i> õigekiri. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (20–25 sõna lihtlausetena).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; 	<p>Vihikute vormistamine kõigis õppeainetes.</p> <p>Matemaatikas numbrite kirjutamine, õigekiri ja kirjatehnika ülesannete vormistamisel. Tekstülesannete korrektne vastuste vormistamine ja lauseehitus.</p> <p>Muusika – mõtete kirjutamine kuulatud muusikapala järgi</p> <p>Loodusõpetus – hindelistes töödes küsimustele vastamine,</p>	<p>Kirjalikes töödes parandatakse alati ära ka keelevelad. Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt.</p>

	<p>Kirjavea parandamine, kui veale tähelepanu juhitakse; kirjavea vältimine, kui veaohlikule kohale tähelepanu juhitakse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku; • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppu -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?); • kirjutab etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20–25 sõna lihtlausetena). 	<p>lünktekstide täitmine, lausete lõpetamine.</p>	
--	---	---	---	--

2. klassis terviklikult käsitletavat teosed

Dahl, R. „Suur sõbralik hiiglane“ või „Charlie ja šokolaadivabrik“; Grimm, J. ja W. „Breemeni linna moosekandid“; Kivirähk, A. „Sirli, Siim ja saladused“; Kangur, K. „Timbu- Limbu õukond ja lumemõldrid“; Käo, H. „Väike rüütel Rikardo“; Käo, H. „Vares Villemi lood“ ; Kivirähk, A. „Kaka ja kevad“; Kivirähk, A. „Leiutajateküla Lotte“; Kivirähk, A. „Limpa ja mereröövlid“; Käo, H. „Kui ma oleksin suur“ või „Väike kahvatu kummitus“; Lindgren, A. „Bullerby lapsed“ või „Lärmisepa tänava Lotte“ ; Lindgren, A. „Pipi Pikksukk“; Niit, E. „Onu ööbik“; Niit, E. „Suur maalritöö“; Pervik, A. sarjast „Paula elu“ üks raamat; Põldmaa, J. „Lepatriinude jõulud“; Reinla, A. „Pätu“; Raud, E. „Karu maja“; Raskin, A. „Väike papa“; Raud, E. „Naksitrallid“; Seero, T. „Jüri mari pere lood“; Tali, T. ja E-M. „ Suur jõuluraamat“; Toomet, T. „Vana aja lood“; Trull, I. „Lõbusad luuletused“ või „Iseloomuga loom“; Tolstoi, A. „Kuldvõtmeke“; Tungal, L. „Pururikas laps“ või „Lätikeelne jäätis“; Vaiksoo, J. „Lumemõll“; Öunapuu, M. „Kuninganna Anni lood“

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal õpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitleluseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

Õppekirjandus:

Saro, Anneli (2013) Eesti keele õpik 2. klassile. I ja II osa: Avita

Vainola, K., Raidlepp, M. (2013) Eesti keele töövihik 2. klassile. I ja II osa: AS Bit

Puik, T. (2006) Õigekirja töövihik. 2 klass : Koolibri

2.2.6. Eesti keele ainekava III klassile

Teema EESTI KEEL 3. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 3. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest tööst/ IKT rakendamistest ja ülekoollistest projektidest
Suuline keeletekasutus	<p>Kuulamine</p> <p>Hääliku pikkuste eristamine, pöörõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine ning nende järgi toimimine.</p> <p>Ettelugemise kuulamine ja hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine.</p> <p>Etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsama skeemi koostamine.</p> <p>Kuuldu (muinasjutt, lühijutt, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.</p> <p>Kõnelemine</p> <p>Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Kõnetus- ja viisakusväljendid. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms. Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheandusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; • annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; • väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; • vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; 	<p>Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes.</p> <p>Matemaatika tekstülesannete mõistmine ja lahendamine.</p> <p>Loodusõpetuse tekstide lugemine, mõistmine, olulisema edasi andmine suuliselt kõnes. Küsimuste esitamine ja nende vastamine.</p> <p>Kunst – pildi joonistamine kuulatud teksti järgi. Pildi järgi jutustamine.</p> <p>Muusika –</p>	<p>Lindi Lasteaed-Algkoolis jälgitakse korrektset keeletekasutust kõikide õppeainete tundides.</p> <p>Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmutamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks.</p> <p>Kooli üritustel esinemine.</p> <p>Jutustamis- ja kõnevõistlus (Kuldsuu).</p>

	<p>Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslaste arvamuse küsimine. Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega. Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks. Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas esitamine.</p> <p>Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskaemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; • esitab luuletust peast; 	<p>loominguline kirjutamine või jutustamine muusikapala järgi.</p> <p>Loodusõpetus – uurimistöö ettekandmine</p>	
Lugemine	<p>Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).</p> <p>Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.</p> <p>Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; 	<p>Tööjuhendite lugemine kõikides õppeainetes.</p> <p>Matemaatika - tekstülesannete mõistmine ja lahendamine.</p> <p>Loodusõpetus-tekstide lugemine, sisu edasi andmine</p>	<p>Soovitusliku kirjanduse lugemine.</p> <p>Teatriskäik- süžee jälgimine ja kavalehe lugemine.</p> <p>Kooli üritustel - luuletuste ja laulude peast esitamine.</p>

	<p>otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine.</p> <p>Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.</p> <p>Luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. Loetud raamatust jutustamine, hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; • teab nimetada mõnd lastekirjanikku. 		
Kirjutamine	<p>Kirjatehnika Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.</p> <p>Õigekiri Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja –seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; • kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; • valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: 	Vihikute vormistamine kõigis õppeainetes. Matemaatikas numbrite kirjutamine, õigekiri ja kirjatehnika ülesannete vormistamisel. Tekstülesannete korrektne vastuste	<p>Kirjalikes töödes parandatakse alati ära keelevead. Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt.</p> <p>Emakeelepäev – ilukiri; näidendite päev.</p>

<p>pikkuse eristamine ja õigekiri. <i>K, p, t s-i ja h</i> kõrval. <i>I ja j</i> õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). <i>H</i> sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.</p> <p>Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna.</p> <p>Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning <i>sse</i>-lõpulise sisseütleva, kaasütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).</p> <p>Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine. Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.</p> <p>Tekstiloome Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjanek. Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel. Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Sündmusest ja loomast kirjutamine. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Kirja kirjutamine.</p>	<p>eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestik- järjestuses; • kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed; • piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut 	<p>vormistamine ja lauseehitus. Muusika – mõtete kirjutamine kuulatud muusikapala järgi Loodusõpetus – hindelistes töödes küsimustele vastamine, lünktekstide täitmine, laustete lõpetamine.</p> <p>Referaatide koostamine. Uurimistöö koostamine.</p>	
---	--	--	--

	Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.	näidise järgi (30–40 sõna); <ul style="list-style-type: none"> • koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a. ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel. 		
--	--	---	--	--

3. klassis terviklikult käsitletavad teosed

Jansson, T. „Muumitroll“; Kivirähk, A. „Kaelkirjak“ või „Sirli, Siim ja saladused“; Lindgren, A. „Vahtramäe Emil“; Lindgren, A. „Kaisa“ või „Lärmisepa tänava Lota“; Lindgren, A. „Väikevend ja Karlsson katuselt“; Lindgren, A. „Bullerby lapsed“; Pervik, A. „Kunksmoor“; Schmidt, A.M.G. „Viplala lood“

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal kirjandusõpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitluseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

Õppekirjandus:

Tungal, L; Klooren, A. (2008) Eesti keele õpik I- II osa: Avita

Klooren, A. Eesti keele töövihik I- II osa: Avita

Klooren, A. Eesti keele iseseisvad tööd 3. klassile I ja II osa: Avita

Klooren, A. Eesti keele harjutusvara III klassile I ja II osa: Avita

2.3. II kooliaste

2.3.1. Taotletavad pädevused II kooliastmes

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel.

2.3.2. II kooliastme õpitulemused 6. klassi lõpetaja: 1) suhtleb eesmärgipäraselt ning valib kontekstile vastava suhtluskanali; 2) oskab teha kuuldust ja loetust kokkuvõtet ning anda hinnangut nii suuliselt kui ka kirjalikult; 3) tunneb põhilisi tekstiliike ning oskab õpi- ja elutarbelisi tekste eesmärgipäraselt kasutada; 4) oskab luua õppetööks ja eluks vajalikke tekste ning neid korrektselt vormistada; 5) tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise põhietappe ning oskab neid rakendada; 6) tunneb eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; 7) oskab kasutada ÕSi ja teisi õigekeelsusallikaid.

Suuline ja kirjalik suhtlus 6. klassi lõpetaja: 1) valib juhendamise toel suhtluskanali; peab sobivalt telefonivestlusi ning kirja- ja meilivahetust; 2) leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; 3) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi ning annab hinnanguid;

4) võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis. **Teksti vastuvõtt** 6. klassi lõpetaja: 1) tunneb õpitud tekstiliike (tarbe-, teabe- ja meediatekste) ning nende kasutamise võimalusi; 2) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 3) võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtteid; 4) kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid. **Tekstiloomine** 6. klassi lõpetaja: 1) leiab juhendamise toel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ning internetist; 2) tunneb esinemise ettevalmistuse põhietappe; 3) tunneb kirjutamise põhietappe; 4) jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektselt; 5) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 6) kirjutab eesmärgipäraselt loovtöid ja kirju (ka e-kirju ja sõnumeid), oskab leida ning täita

lihtsamaid planke ja vorme; 7) avaldab viisakalt ning olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis; 8) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ning seostades. **Õigekeelsus ja keelehoole** 6. klassi lõpetaja: 1) tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja lihtvormide kasutust ning järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; 2) moodustab ning kirjavademärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid; 3) kontrollib õigekeelsussõnaraamatust sõna tähendust ja õigekirja; 4) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsid ja hinnates.

2.3.3. Eesti keele ainekava IV klassile

Teema EESTI KEEL 4. klass	Õppesisu ja mõisted	Taotletavad õppetulemused 4. klassi lõpetaja:	Lõiming teiste õppeainetega	Näiteid praktilistest töödest/ IKT rakendamistest ja ülekoollistest projektidest
Suuline ja kirjalik suhtlus	<p>Hääliku pikkuste eristamine.</p> <p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Kuuldule hinnangu andmine.</p> <p>Õpetaja ettelugemise järel oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine.</p> <p>Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel.</p> <p>Tekstidest fakti ja fantaasia eristamine. Lavastuse, kuuldud proosa-, luuletekstide sisu ümberjutustamine.</p> <p>Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus (fakt, arvamus).</p> <p>Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega.</p> <p>Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suuliselt kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>Vestlus antud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine.</p> <p>Suuliselt keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine.</p> <p>Dialoogi, dramatiseeringu koostamine ja esitamine.</p> <p>Pantomiim. Rollimäng. Erinevate strateegiate kasutamine kõneülesannetes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • annab lühidalt edasi kuuldu sisu; • väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes; • esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; • väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt; • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, 	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus on vajalik kõikides õppeainetes.</p> <p>Matemaatika-tekstülesannete mõistmine.</p> <p>Sotsiaalainetega - analüüsi käigus maailmapildi kujundamine.</p>	<p>Lindi Lasteaed-Algkoolis jälgitakse korrektset keelekasutust kõikide õppeainete tundides.</p> <p>Arvutiga ühendatud projektorit on võimalik kasutada peaaegu kõikide tundide ilmestamiseks, reeglite selgitamiseks, näidete toomiseks.</p> <p>Kooli üritustel esinemine.</p>

	Küsimuste moodustamine nt intervjuu tegemiseks.	kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; <ul style="list-style-type: none"> • kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid; • esitab peast luuletuse või rolliteksti; 		
Teksti vastuvõtt	<p>Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine; lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.</p> <p>Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).</p> <p>Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord. Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskeemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.</p> <p>Luuletuse sisu eripära määramine; riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse; • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi; • leiab teksti peamõtte; • kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi; • leiab tekstist vajalikku infot; • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast raamatut; • tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust; 	Kunst – luuletuse illustreerimine	<p>Luulevõistlus, teatrietendused, näidendite päev, jõulupidu.</p> <p>Soovitusliku kirjanduse lugemine.</p> <p>Kooli üritustel - luuletuste ja laulude peast esitamine.</p>

	<p>Trükistes (raamat, ajaleht, ajakiri) orienteerumine ning sealt vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele, jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.</p> <p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri</p> <p>Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäändud.</p>	<ul style="list-style-type: none"> tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäändu, kirja; 		
Tekstiloome	<p>Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine.</p> <p>Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.</p> <p>Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine, kirjeldamine. Esemel, olendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida).</p> <p>Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p> <p>Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, tarbetekstid (juhend, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam).</p> <p>Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, sündmuste kaart, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> jutustab tekstilähedasel, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest; kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest; kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, 	Tekstiloome oskus on vajalik kõikides õppeainetes.	<p>Jutustamis- ja kõnevõistlus (Kuldsuu) luulevõistlus, näidendite päev, jõulupidu.</p> <p>Emakeelepäev – ilukiri; näidendite päev.</p>

		<p>märksõnaskeemi või kava toel;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teeb oma tekstiga tööd; 		
Õigekeelsus	<p>Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.</p> <p>Häälikuõpetus ja õigekiri</p> <p>Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend.</p> <p>Kaashäälikuühendi õigekiri. <i>g, b, d</i> s-i kõrval (nt <i>jalgsi, kärbsed</i>). <i>h</i> õigekiri.</p> <p><i>i</i> ja <i>j</i> õigekiri (tegijanimi). Tutvumine <i>gi-</i> ja <i>ki-</i>liite õigekirjaga.</p> <p>Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p>Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri.</p> <p>Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri.</p> <p>Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.</p> <p>Eakohase teksti eksimatu ära kirjutamine tahvlilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna). Oma kirjavae iseseisev leidmine.</p> <p>Sõnavaraõpetus</p> <p>Sünonüümid. Antonüümid.</p> <p>Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p>Vormiõpetus</p> <p>Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid; • märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit; • kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse; • poolitab sõnu (õpitud reeglite piires); • tunneb ära liitsõna; • kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused; • kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid; • pöörab tegusõnu olevikus; • moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku; • leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes 	Õigekeelsusreeglite kasutamise oskus on vajalik kõikides õppeainetes.	<p>Kirjalikes töodes parandatakse alati ära keeivead. Tehakse pidevat õpetajatevahelist koostööd, et õpilasel kujuneks harjumus kasutada korrektset keelt.</p> <p>Jutustamis- ja kõnevõistlus, luulevõistlus, õpilaskonverents.</p>

	<p>Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p> <p>Lauseõpetus Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjvahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.</p>	<p>õpitud keelendite piires; parandab leitud vead sõnaraamatu, kaaslase ja/või õpetaja abiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti. 		
--	---	---	--	--

2.3.4. Terviklikult käsitletavat teosed 4. klassis

Sacher, L. „Pahupidikooli isemoodi lood“ või „Pahupidikooli tabab üllatus“ või „Pahupidikool kukub kokku“; Oster, G. „Õuduste kool“; Keränen, M. „Varastatud oranž jalgratas“ või „Peidetud hõbedane aardelaegas“ või „Salapärase lillenäppaja“; Raud, P. „Printsess Lulu ja härra Kere“ või „Ernesto küülikud“; Saksatamm, M. „Ruubert, lohe ja laevapoisid“ või „Võlur Sinku-Vinku ja nõiatrall“ või „Külaline Okidoki planeedilt“

Tomusk, I. „Vollid vanad vigurid“ või „Inglid kuuendas B-s“ või „Pöörane puhkus Parakatkus“; Dahl, R. „Tohlamid“ või „Suur sõbralik hiiglane“ või „Charlie ja Suur Klaaskabiin“ või „Nokk Pliik“ või „Võlusõrm“; Wimberg „Suur pidusöök“ või „Kutsutud külaline“; Laidla, S. „Raamatukogunõid Rosaalie“ või „Armas hunt“ või „Apteegitont Aavi“ või „Norman Kartmatu ja Noodila vennaskond“; Snicket, L. „Karm kool“ või „Ahastav algus“

Pervik, A. „Arabella, mereröövli tütar“; Saaber, K. „Lepatriinu asfaldil“ või „Luukere Atu“; Kask, T. „Tänavalapsed“ või „Tänavalapsed. Uus algus“; Jaan Kross „Mardileib“, Oskar Luts „Kapsapea“, Eno Raud „Kalevipoeg“ või „Roostevaba mõök“; Erich Kästner „Veel üks Lotte“, Astrid Lindgren „Vennad Lõvisüdamed“ või „Röövlitütar Ronja“, „Christine Nöstlinger „Vahetuslaps“, Joanne Kathleen Rowling „Harry Potter ja tarkade kivi“, Mark Twain „Tom Sawyeri seiklused“; vähemalt üks uudisproosa teos omal valikul; üks vabalt valitud luulekogu.

Terviklikult käsitletavate teoste loend ei ole suletud ega ammendav, igal õpetajal on vabadus valida nimetatute asemele või neile lisaks teisi teemakohaseid tekste ja teoseid, sh uudiskirjanduse hulgast. Rõhutades ainekava avatust kirjanduse valikule, on kultuuri järjepidevuse huvides siiski vaja tunda tüvitekste. Tervikkäsitletuseks mõeldud teoste hulgast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli. Õpetaja võib kirjandusteoseid valides arvestada õpilase eelistusi ning kultuurilis-rahvuslikku eripära.

Õppekirjandus:

Kaja Sarapuu, Liisi Piits, Kristiina Orgla, Kati Lepp, Jaak Urmet, Lauri Vanamölder, EESTI KEELE ÕPIK 4. KLASSILE 1. osa. 2. osa. Kirjastus: AVITA 2012

Kaja Sarapuu, Liisi Piits, Kristiina Orgla, Kati Lepp, Lauri Vanamölder, EESTI KEELE TÖÖVIHIK 4. KLASSILE 1.osa 2. osa. Kirjastus: AVITA 2011

Kaja Sarapuu, EESTI KEELE KONTROLLTÖÖD 4. KLASSILE. Kirjastus: AVITA 2012

Liisi Piits, Kaja Sarapuu, EESTI KEELE KUULAMISÜLESANNETE TÖÖLEHED 4. KASSILE. Kirjastus: AVITA 2008

Liisi Piits, Kaja Sarapuu, Lauri Vanamölder, EESTI KEELE KUULAMISÜLESANDED 4. – 6. KLASSILE CD 1

